

Göteborg 31 Oktober 2023

Utbildningsdepartementet

u.registrator@regeringskansliet.se

Dnr. U2023/01467

Thomas Concrete Groups inspel till regeringens forsknings- och innovationspolitik, dnr U2023/01467

Sammanfattning av våra synpunkter och förslag

- Betong och betongbyggande har en betydande och mycket viktig roll i klimatomställningen
- Byggmaterial, byggteknik och byggprocesser är ett högteknologiskt område med stor potential
- Det behövs en förstärkning av riktat anslag från staten till betongforskning och innovation

Betong är av många goda anledningar Sveriges och världens mest använda byggmaterial. Cirka 80% av allt byggmaterial som används i Sverige är betongbaserat. Betong är beständigt, har lång livslängd och står emot extremväder, brand, fukt och mögel. Samtidigt är det flexibelt och går att återanvända. Det finns få relevanta alternativ till betong som finns tillgängligt i tillräckliga volymer och som kan levereras i tillräcklig skala. För många konstruktioner är betong det enda material som kan möta kvalitets- och beständighetskraven. Betong- och betongkonstruktioner är avgörande för att bygga robusta, resilienta och hållbara samhällen samt för uppbyggnad av energiinfrastruktur och vid upprustning av totalförsvaret.

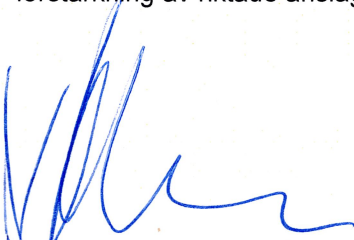
Samtidigt står vårt samhälle inför flera utmaningar. Sverige, byggbranschen, cement- och betongbranscherna ska ställa om till klimatneutralitet med bibehållen konkurrenskraft, och tempot i omställningen måste öka. Vi måste bygga mer resurseffektivt, klimatoptimerat, långsiktigt, och återvinna byggmaterial. Många ser, felaktigt, ökad byggnation i trä som vägen framåt. Bland annat lyfter Sveriges lantbruksuniversitet, i sin rapport "Skogen räcker inte till" att dagens uttag/avverkning av skog redan ligger över de långsiktiga hållbara målen.

Cement, ett av bindemedlen i betong, står för betydande koldioxidutsläpp och står för mer än 90% av betongens klimatavtryck. Thomas Concrete Groups ambition är att vara ledande i arbetet att genomföra branschens färdplan för klimatneutralt betongbyggande. Byggmaterial, byggteknik och byggprocesser är högteknologiska områden med stor potential till utvecklingen. För att skapa förutsättningar och högre tempo i omställningen till klimatneutralitet, behövs utveckling av innovativa lösningar som kan bidra till ett paradigmskifte inom byggbranschen både när det gäller betongens sammansättning och hur man utvecklar byggtekniken med nya material och nya konstruktionslösningar.

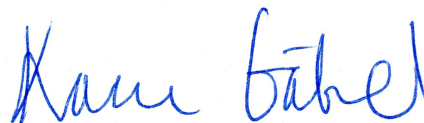
Forskning inom byggmaterialområdet och byggteknik har varit relativt begränsad i Sverige under de senaste 15–20 åren och kunskapsläget är därför eftersatt och behöver utvecklas. Vi, som global aktör, kan konstatera att Sverige ligger efter och att mer innovativ forskning med statligt stöd genomförs i andra länder. Sverige saknar en nationell samlande forsknings- och innovationsinriktad nod som accelererar omställningen i byggbranschen. Från statligt håll, har det getts stöd och tagits fram strategier med fokus på träbyggande. Staten har inte gjort motsvarande satsningar för betong eller andra byggmaterial.

Thomas Concrete Group, liksom andra företag i cement- och betongbranscherna investerar stort i forskning och utveckling. Forskning sker även på RISE samt vid universitet och högskolor, men med begränsade budgetar och resulterande ringa effekter. Thomas Concrete Group har de senaste 20 åren gjort satsningar och finansierat forskning som bland annat resulterat i 5 doktorsavhandlingar. Familjen Thomas har grundat Thomas Family Foundation som finansierar oberoende forskning och utbildning. Thomas Concrete Group var också en av initiativtagarna bakom BETCRETE, ett forsknings- och innovationsprojekt som samlar aktörer från hela värdekedjan i byggbranschen. BETCRETE leds av RISE, har finansiering från Vinnova, och löper ut 31 januari 2025. Denna form av industriforskningsprogram behöver stärkas och staten behöver säkerställa möjligheterna till en mer långsiktig finansiering över tid för såväl forskningsinstitut som universitet och högskolor.

Det behövs en riktad långsiktig satsning på innovativ fri forskning inom betongbaserat byggande i Sverige. Satsningar behövs såväl på grundforskning, tillämpad behovsmotiverad forskning och innovation samt testbäddar. Det behövs också satsningar för att säkra kompetensförsörjning som kan bidra till att lösa de utmaningar som cement- och betongbranscherna definierat. Det behövs en förstärkning av riktade anslag från staten till betongforskning och innovation.

Hans Karlander
VD och koncernchef
Thomas Concrete Group AB

Karin Gäbel
Hållbarhetschef
Thomas Concrete Group

Thomas Concrete Group är en svensk familjeägd koncern som producerar och distribuerar högkvalitativa betongprodukter och tjänster. Företaget driver i dag verksamhet i USA, Polen, Tyskland, Norge och Sverige och är en av få stora globala betongleverantörer som driver en egen forsknings- och utvecklingsenhet. Koncernen har 2 400 anställda, producerade 5,9 miljoner m³ betong och omsatte drygt 10,5 miljarder SEK under 2022.